

Otázky

- Bramborové šišky = šulánky

1) Šedý zákal: poslouchejte a odpovídejte ([link](#))

1. Jak popisuje pan Hradecký svoje **vidění**? **Vidí špatně, vidím jako v mlze (< mlha)**
2. Co mu **vadí**? **Prudké světlo**
3. Jaké má nemoci? **Cukrovku, vysoký krevní tlak**
4. Jaké oční problémy měl jeho dědeček? **Byl slepý (blind), měl zelený zákal**
 - a. Slepá ulice
5. A jeho maminka? **Šedý zákal**

2) Jak **se** operuje šedý zákal? (seřad'te chronologicky úkony)

- _ Pacient dostane anestezii.
- _ Oko se rozřízne.
- _ Nemocná **čočka** se odstraní.
- _ Do oka se dá **umělá** čočka.
- _ Pacient používá oční kapky.

Džus, tick

3) Jak řešit problém.

1. Často mám rudé oči. – A/E/F	A. Proplachujte oko vodou.
2. Stříkla mi do oka kyselina. – A/	B. Zvykněte si , je to jen estetické.
3. Špatně vidím na levé oko a mám v něm tik . – C	C. Zkusíme rehabilitaci.
4. V létě mě přes den svědí oči. – D	D. Noste sluneční brýle.
5. Mám v oku pigmentovou skvrnu . – B	E. Minimalizujte stres a dobře spěte.
6. Po úrazu nemůžu hýbat naplno okem. – C	F. Používejte kapky do očí.

4) Vymyslete další problémy, které lze řešit pomocí A-F

1. **Mám něco v oku.** Mám v oku cizí tělísko.
2. Jsem slepý. Mám jedno oko větší. Mám velké uši.
3. Nemůžu sledovat prst = hýbat okem nahoru/dolů // doprava/doleva.
4. Mám modré oči. Po operaci.
5. Mám alergii. Mám infekci v oku. Mám úraz oka. Mám suché oko.

5) Online poradna. Diskutujte.

Musíte jít k doktorovi. Bez vyšetření nevím nic.

1. Otázka: Dobrý den, měl bych dotaz ohledně problému s očima. Co dělat při častém zarudnutí a náznaky slzení oka (např. při větru, v zimě...). Několikrát zkoušeny oční kapky, ale nic se nezlepšilo. (Jsem ještě student), takže věkem to nebude, ale už mě to zlobí docela dlouho.
2. Otázka: Dobrý den, pane doktore. Prosím o radu, už měsíc špatně vidím na levé oko byl mi diagnostikován otok sítnice a co je pro mě horší, že s tím mám neustále tik na víčku. Už mám v sobě kila hořčíku, vitamínu b, zinek a rivotrivil, nic nepomáhá. Děkuji za radu.
3. Dobrý den pane doktore. Udělala se mi v levém koutku oka bílá hrudka a pomalu se zvětšuje. Je to blízko oční bulvy. Začíná mě koutek pálit. Vypadá to jak ucpaný kanálek. Co se s tím dá dělat?
4. Dobrý den, můžu pít alkohol (jen pivo) na oční antibiotika (kapky+mast).
5. Otázka: Dobrý den, mé oči jsou citlivé na světlo a stále se přizavírají a mrkají, je to jako když má člověk rýmu a ta se mu tlačí do očí. Začalo mě to asi 10. září tohoto roku. Oči slzí, jsou takové jako unavené, ospalé, prosím poradte, je to značně nepříjemné a jsem s toho nešťastný. Děkuji moc.

6) Vetchozrakost = Presbyopia. Vyberte vhodná slova

Zrak = vision, the sense

Krátký = short + zrak = krátkozrakost; myopia; Jsem **krátkozraký**

Daleko + zrak = dalekozrakost = Dobře Do Dálky = **dalekozraký**

1. **Lékař:** Vidíte dobře?
2. **Pacientka:** No, když dlouho čtu, tak mě bolí hlava a vidím **ROZMAZANĚ**, hlavně malá písmena.
3. **Lékař:** Jak dlouho máte tyto problémy?
4. **Pacientka:** Nevím to **PŘESNĚ = EXACTLY**, ale myslím, že poslední půlrok.
5. **Lékař:** Má někdo ve vaší rodině problémy se zrakem?
6. **Pacientka:** Moje maminka nosí **BRÝLE** na čtení už od dětství a moje sestra má zvýšený nitrooční tlak. Taky můj syn má tupozrakost, ale to má po manželovi.

Ministerstvo vnitra

7. **Lékař:** Dobře, nejdříve vás vyšetřím. Prosím, **ZAKRYJTE** si levé oko a čtěte písmena, která vám ukážu.
8. **Pacientka:** B-C-H-E, to už **NEPŘEČTU**.
9. **Lékař:** A teď si **ZAKRYJTE** pravé oko.
10. **Pacientka:** A-E-G-H-C. To už také nevidím.
11. **Lékař:** Ještě vás vyšetřím oftalmoskopem. Posad'te se, bradu dejte sem a dívejte se na moje levé ucho. Výborně... Paní Kozáková, **PŘEDEPÍŠU** vám brýle na čtení. Na levé oko máte dvě a půl **dioptrie** a na pravé jednu **dioptrii**. Kolik je vám let?
12. **Pacientka:** Letos mi bylo čtyřicet.
13. **Lékař:** To je ve vašem věku normální. Odborně se tomu říká vetchozrakost. Po čtyřicátém roku věku se zrak **ZHORŠUJE** a pacienti často potřebují brýle na čtení. Pokuste se je nosit jen na čtení nebo při práci s počítačem, ať zrak cvičíte.

Řádek 2:	a) ostře	b) rozmazaně	c) červeně
Řádek 4:	a) přesně	b) úplně	c) dlouho
Řádek 6:	a) tašku	b) brýle	c) knihu
Řádek 7+9:	a) vydejte	b) zakryjte	c) sledujte
Řádek 8:	a) neznám	b) nepřečtu	c) vidím
Řádek 11:	a) najdu	b) ukážu	c) předepíšu
Řádek 13:	a) zlepšuje	b) nemění	c) zhoršuje

7) Kazuistika

Nemocná (1) E.F., (2) 65letá důchodkyně, (3) dříve uklízečka, (4) přichází pro (5) řezavou bolest levého oka.

RA: (6) matka měla ve stáří diabetes, (7) zemřela v 76 letech na CMP, otec v 72 letech na AIM, (8) sestra trpí hypertenzí.

OA: Před 3 lety při dysurii náhodně zjištěna (9) cukrovka, (10) tehdy glykémie cca 20,0, užívá PAD, (11) dietu příliš nedodržuje, glykémie cca 9 – 12, občas až 15,0.

Oční anamnéza: (12) dříve neměla potíže s očima, (13) brýle nosila po manželovi, na pravé oko asi v posledních letech viděla špatně, ale nevadilo jí to, protože levým okem mohla ještě číst.

(14) Na žádné oční kontroly nechodila.

NO: (15) Předěšlého dne = včera se údajně poranila větvičkou a přichází pro řezavou bolest levého oka i zhoršené vidění.

Dělejte otázky

- 1) **JAK SE JMENUJETE?**
- 2) **KOLIK JE VÁM LET?**
- 3) **CO JSTE DĚLALA / KDE JSTE PRACOVALA – PŘEDTÍM?**
- 4) **PROČ JSTE TADY? CO VÁS PŘIVÁDÍ?**
 - a. **CO PŘICHÁZÍ? WHAT IS COMING? SATAN PŘICHÁZÍ**
- 5) **JAKÁ JE TA BOLEST?**
- 6) _____
- 7) _____
- 8) _____
- 9) **JAKÉ CHRONICKÉ NEMOCI MÁTE? MÁTE CUKROVKU? MÁTE NĚJAKÉ VÁŽNÉ NEMOCI?**
- 10) **MĚŘILA JSTE SI CUKR? KOLIK BYL CUKR?**
- 11) **MÁTE NĚJAKOU DIETU?**
- 12) **MĚLA JSTE NĚJAKÉ POTÍŽE S OČIMA? V MINULOSTI JSTE VIDĚLA DOBŘE?**
- 13) **NOSÍTE BRÝLE? KOHO?**
- 14) **CHODILA JSTE NĚKDY NA KONTROLU?**
- 15) **CO SE STALO?**

Imperativ

<http://mluvtecesky.net/en/grammar/verbs> (# imperative)

<https://web.archive.org/web/20151019060924/http://mluvtecesky.net/en/grammar/verbs>

The Imperative

Regular Forms of The Imperative

To make regular forms of the imperative, use the 3rd person plural verb form (they-form). Remove the ending *-ou/-ají/-í* and you gain the so-called word root. Then, add the imperative endings according to the table below.

If the word root ends in one consonant, add *-*, *-me*, *-te*, for example:

3rd person plural (they-form)	imperative ("ty" = "you" in singular)	imperative ("my" = "we")	imperative ("vy" = "you" in plural)
učít, (oni) uč-í	uč!	učme!	učte!

If the word root ends in two consonants, add *-i*, *-eme/-ěme*, *-ete/ěte*, for example:

3rd person plural (they-form)	imperative ("ty" = "you" in singular)	imperative ("my" = "we")	imperative ("vy" = "you" in plural)
říct, (oni) řek-ou	řekni!	řekněme!	řekněte!

If the verb ends in the 3rd person plural in *-ají*, add *-ej*, *-ejme*, *-ejte* to the word root, for example:

3rd person plural (they-form)	imperative ("ty" = "you" in singular)	imperative ("my" = "we")	imperative ("vy" = "you" in plural)
dělat, (oni) děl-ají	dělej!	dělejme!	dělejte!

In some *-í* verbs (the type *rozumět*), the formal variation of the 3rd person plural is used to make the imperative. For example, in the pair *oni rozumí/rozumějí*, the variation *rozumějí* is used to make the imperative.

If the word root ends in *d*, *t*, *n*, the consonant softening occurs, for example *uklidit – uklid, vrátit – vrať, zapomenout – zapomeň*.

The imperative forms of the 1st person plural (we) are not very frequent in commonly spoken language.

The Irregular Forms of the Imperative

být - bud! budte!
mít - měj! mějte!
jít - jez! jezte!
koupit - kup! kupte!
mít - měj! mějte!
přijít - přijď! přijďte!
sníst - sněz! snězte!
hrát - hraj! i hrej! hrajte! i hrejte!

Attention: The verb *jít* has its imperative forms *jdí! jděte!* but also *běží! běžte!*

Remember: *Pojď sem! Pojdte sem!*

The Negative Imperative

The negative imperative is made almost exclusively in imperfective verbs. For example:

Infinitives imp./pf.	Imperatives imp./pf.	Negative imperative
psát/napsat	piš!/napiš!	nepiš! nepište!
brát/vzít	ber!/vezmi!	neber! neberte!
dávat/dát	dávej!/dej!	nedávej! nedávejte!
prohlížet (si)/prohlédnout (si)	prohlížej (si)!/prohlédni (si)!	neprohlížej (si)!

Remember:

jít, chodit, přijít – nechod! nechodte!
jet, jezdit, přijet – nejezd! nejezdte!

Note the exception: *zapomínat/zapomenout: nezapomínej! nezapomínejte!* but also: *nezapomeň! nezapomeňte!*

positive imperative = usually perfective verbs × **negative imperative = usually imperfective verbs**

8) Reagujte podle příkladu:

Například: otvírat/otevřít: Mám to otevřít? - Ano, otevři to. Ne, neotvírej to!

1. Mám to říkat/říct? – Ano **ŘEKNI / ŘEKNĚTE** to. Ne, **NEŘÍKEJ/TE** to.
2. Mám to dělat/udělat – ONI dělají? – Ano **UDĚLEJ/TE TO** to. Ne, **NEDĚLEJ/TE** to.
3. Mám to zavírat – oni zavírají/zavřít – oni zavřou? – Ano **ZAVŘI/ZAVŘETE** to. Ne, **NEZAVÍREJTE** to.
4. Mám to psát/napsat – oni na/píšou? – Ano **NAPIŠ/TE** to. Ne, **NEPIŠ/TE** to.
5. Mám to jíst/sníst –? – Ano **SNĚŽ/TE** to. Ne, **NEJEZTE** to.

Yes = jez = eat!

6. Mám to číst/přečíst – čtou? – Ano **PŘEČTĚTE** to. Ne, **NEČTĚTE** to.
 - a. Čtěte písmena!
7. Mám to brát/vzít – berou, vezmou? – Ano **VEZMI/VĚZMĚTE** to. Ne, **NEBERTE** to.
8. Mám to uklízet/uklidit – uklízejí / uklidí? – Ano **UKLIĎ/TE** to. Ne, **NEUKLÍZEJ/TE** to.
9. Mám to kupovat/koupit – kupujou/koupí? – Ano **KUP/TE** to. Ne, **NEKUPUJ/TE** to.
10. Mám jít/chodit na diskotéku? – Ano **JDĚTE** tam. Ne, **NECHOĎ/TE** tam.

Pojďte dál = come in; pojd' sem [**pocem**]

Jděte tam = go there!

9) Imperativ v oftalmologii: dělejte instrukce, používejte slovesa

číst/přečíst, vyplachovat/vypláchnout, dívat se/podívat se, mrkat/mrknout, nosit

- 1) _____ si oči borovou vodou třikrát denně! × po vyšetření si _____ oči!
- 2) _____ tato písmena! × _____ celý řádek!
- 3) _____ brýle vždycky, když řídíte auto.
- 4) Teď se _____ chvíli nahoru. × _____ se doleva a pak doprava.
- 5) Teď ne _____, musím se vám podívat do oka. × Až to dodělám, _____ levým víčkem.

10) Imperativ v medicíně: opakujte instrukce, které znáte.